

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmøga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyrri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosialurin
Abyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Bláðólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagný Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressan 1981

oddagrein

Alduorkuverk — eitt alternativ

TAÐ nógva prátið og skrivning um orkuútbygging í Føroyum hesi seinastu árin hefur mest snúð seg um ætlanir hjá SEV at útbyggja vatnorkuna. Tær alternativu orkukeldurnar, so sum vind- og alduorka hava bert fingið avmarkaða umrøðu. Fá hava tíkið slík alternativ í álvara, men hava heldur víst tæy frá sær sum »fantasifostur« og veruleikafjar.

KORTINI er tað ein sannroynd, at fá lond í heiminum eru betur fyrri við vindi og aldu enn júst vit. Vit liggja soleiðis fyrri, at tað altíð er eitt lot og at tað altíð er nakað av aldu.

MEDAN vit hava latið hesar ótømandi orkukeldurnar fáa frið, so eru tað aðrir, sum hava lagt seg eftir at troyta bæði vindi og alduna til orkuendamál.

Í DANMARK framleiða teir vindmyllur fyrri milliárdir av krónum, og eru tær týðningarmikil söluvør. Eisini brúka teir sjálvir vindmyllurnar. Í grannalandinum Noregi eru teir nú farnir í gongd við at troyta orkuna, sum er í aiduni og byggja teir í løtuni tvey alduorkuverk nærhendis Bergen. Teir hava sera góðar vónir og gongst sum ætlað og útroknað, so verður her talan um eina stóra útflutningsvøru og eisini um ein nýggjan orkutátt í Noregi. Sagt verður, at alduorkuverk í framtíðini kunnu vera kanningarfer við norsku vatnorkuverkini.

UM somu tíð stríðast vit føroyingar við at útbyggja vatnorkuna fyrri milliðir ella kanska milliárdir av krónum. Tað, sum vit fáa burtur úr hesum stóru iløgum, er ógvuliga avmarkað, halda summi. Sagt verður eisini, at hesar ovurstóru iløgur fara ikki at geva brúkanum tann elorkuprís, sum hann kundi ynskt sær. Idnaðurin fer helst at hava tungt við at klára seg, um verandi elprísir hækka munandi. Og tað halda fleiri fer at henda.

VIT eru fá í tali og land okkara er lítið. Tað er avmarkað, hvat vit kunnu gera av iløgum í alternativu orkuætlanir. Men eitt kunnu vit gera og tað kostar einki: at hava eygu og oyru opin fyrri tí, sum fer fram rundan um okkum fyrri síðani at velja og vraka millum tað, sum veruliga kann gagna landi okkara.

KANSKA tað ikki var av leið, at orkumyndugleikar okkara vístu alduorkuverkunum, sum verða tikin í brúk í Noregi fyrsta dagin, ans. Tað kostar so lítið og einki. Ella munnu tæy, sum avgera orkusurningar í samfelag okkara, halda seg vera so vitandi og dugnalig, at tæy ikki halda nøkur nytta er í at leita burtur í onnur lond at víta, hvussu teir har loysa framtíðar orkusurningar. Vit vóna tað ikki.

jamú

Bitin í bakið

Í Sosialinum 8. august hevur Heilsufroðiliga Starvsstovan viðmerking til min. At kalla alt, ið ikki hóvar einum, fyrri ósakligt er vorðin ein ringur óvani og átti ikki at verið nýtt av mentaðum stovni.

Í Sosialinum 1. august loyvi eg mær at koma við nokrum hugleiðingum viðvíkjandi ringu umrøðuni av grindadrápi og hvønn stóra týðning eg meti tvøst og spik at hava í húsarhaldinum. Eg segði at eg helt Heilsufroðiliga Starvsstovuna verða nóg so avgjörda í sínum úttalilsum og tæy áttu at latið verið við at geva upplýsingar til fólk, ið ikki vilja okkum nakað gott. Um hetta er ósakligt, so má Heilsufroðiliga Starvsstovan greiða frá hvussu sakig skrivning sær út.

I viðmerkingini frá

H.S. verður sagt, at grind, ið hesum sambandi, ikki hevur verið viðgjörð sum matvøra, men at tað verður gjört vart við stóra kviksilvurinnihaldið, serliga í innvølinum. Tað er júst tí at eg haldi úttalilini í bløðunum, tilskrivað H.S. verða nóg so avgjörð, tí tað vanliga verður tosað um tvøst og spik er tað tvøstið, ikki innvølin, hugsað verður um.

Eg visti á, at við skilagóðari kostsamanseting ber til at eta tvøst og spik, sum annan døgurðamat og skilagóð kostsamanseting merkir m.a. at tvøst og spik ikki verður etið í óavmarkaðum nøgdum. Eg visti eisini á, at okkum væntar ein kostpolitikk og at nógur keyptur døgurðamat inniheldur útilatingarevni, ið eisini kunnu hava skaðiligt árin.

Er hetta ósakligt? Er tað ikki ein av uppgávunum hjá fyrrverandi formanni í Brúkarafelagnum og núverandi formanni í FK at gera vart við hesi ting?

Tað kennist sárt at verða bitin í bakið av sínum egnum, soleiðis kenni eg viðmerkingina frá Heilsufroðiliga Starvsstovuni.

H.S. veit fullvæl at eg havi størstu virðing fyrri arbeiði teirra og at tæy hava mín fulla stuðul. Eisini veit H.S. at eg havi roynt at gjört tað eg eri ment fyrri at fáa allar matvørur kannaðar á H.S. soleiðis at brúkarin kann kenna seg tryggan við tað hann keypir.

Sigrid Dalsgaard

LFÚ mótmælir

LFÚ mótmælir framferðarhættinum í samband við útgjalding av tí studningi, ið landsstýrið jattaði føroyingum í útbúgving 1. mai í ár.

Nógv fólk hava vent sær til LFÚ og spurt um hvat er vorðið av studninginum. LFÚ hevur kannað málaðið, og hava vit funnið fram til, at Sjóvinnubankin hevur lagt seg á henda pening.

Tað sær út sum um Føroya Gjaldstova hevur latið Sjóvinnubankanum upp í hendi at standa fyrri útgjaldingini av studninginum. Nøkur fólk í útbúgving hava konto í Sjóvinnubankanum, og hevur bankin flutt peningina á hesar konti.

Men nógv útbúgvandi hava konto-í øðrum pen-

ingastovnum; og í staðin fyrri at flyta peningin viðari til hesar peningastovnar, hevur Sjóvinnubankin stovnst sett hesum fólki nýggjar konti hjá sær sjálvum.

Hetta er farið fram, uttan at tæy fólk, ið eiga peningin, eru spurð eftir, og uttan at tæy hava fingið nakað at víta um hetta.

Tað ber í sær, at nógv fólk eiga pening til góðar í Sjóvinnubankanum, uttan at tæy sjálvi víta av tí.

Men heldur ikki tæy fólk, ið hava konto í Sjóvinnubankanum, hava fingið at víta, at studningurin er komin inn á teirra konti. Hetta hava nøkur tó funnið útav tilvild.

LFÚ krevur, at tæy sum ikki hava fingið studn-

ingin útgoldnan, fáa hann útgoldnan alt fyrri eitt. Hetta krevja vit framt á tann hátt, at peningurin verður fluttur á konti teirra í egnum peningastovni, ella at tæy fáa pening útgoldnan pr. postávising.

Samaumtikið er talan um eina sera marghættliga framferð í hesum máli, og tess vegna krevur LFÚ eina formliga frágreiðing frá Sjóvinnubankanum og Føroya Gjaldstovu.

Vit kunnu annars vísa á, at Føroya Gjaldstova frammanundan avgreiðir studning til føroyingar uttanlands; og her nýtir ein heilt annan framferðarhátt, nevniliga útgjalding beinleiðis pr. postávising.

LFÚ

Luttaka, ein málspilla

Í summar hava útvarpið og bløðini sum vanligt sagt frá ítróttarhendingum, ið hava verið er heima hjá okkum og aðrastaðni. Dugliga verður lurtað og lisið. Tað liggur tí ein stór abyrgd á fólki, ið sigur frá, at tæy málbera seg so væl sum til ber.

Tað, eg serliga hugsi um, er eitt orð, ið tykist vanligt, tað er vónaligt. Orðið er at luttaka ella taka lut. Eingin ror, spælir, svimur, rennur, ger fimleik, ríður ella er við. Øll luttaka.

Tá bert hetta eina orðið skal brúkast, koma frásagnirnar at ljóða stírvnar og tyngjandi. Eg fari tí at

biðja blaðið prenta viðlagda málteig úr tí frálíki bókinu »Orð um orð« eftir Svenning Tausen. Hetta er bert ein av fyra teigum um orðið luttaka. Mál-

spillan er at finna manga aðrastaðni enn tá talan er um ítrótt.

P.

Tit ringja

— vit skriva

Ringið telefon

11820

